

Nationaal Contactpunt (NCP)
OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen

Nationaal Contactpunt OESO-
richtlijnen voor multinationale
ondernemingen

Postbus 20061

2500 EB Den Haag

T +31 70 348 4200

E ncpoecd@minbuza.nl

W www.oesorichtlijnen.nl

Onderwerp: Onderzoek naar de implementatie van de OESO-richtlijnen
door de Nederlandse olie- en gassector

Datum 12 juni 2017

Het Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen is door het kabinet verzocht een onderzoek te doen naar de mate waarin de Nederlandse olie- en gassector de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen implementeert (hierna: OESO-richtlijnen). Dit onderzoek past binnen het mandaat van het NCP, zoals vastgelegd in het Instellingsbesluit 2014. Het onderzoek dient conform de toelichting van dit Instellingsbesluit ter duiding en interpretatie van de Richtlijnen voor deze sector en beoogt een advies te geven waardoor misstanden in de toekomst kunnen worden voorkomen. Bovendien dient het ter ondersteuning van een maatschappelijk dialoog. Het kabinet vraagt het NCP om een onderzoek dat:

1. inzicht biedt in de impact(s) die de Nederlandse olie- en gassector heeft op de samenleving;
2. de aanwijzingen uit de OESO-richtlijnen duidt in de context van de sector en daarbij nadrukkelijk stilstaat bij de regels voor het toepassen van *due diligence* en het inbouwen van beheerssystemen voor zelfregulering;
3. onderzoekt hoe de sector de OESO-richtlijnen momenteel implementeert (inclusief de bestaande initiatieven die daarvoor worden gebruikt) en hoe de implementatie door de Nederlandse sector zich verhoudt tot die door partijen in het buitenland;
4. aanbevelingen geeft hoe de sector in de toekomst (beter) conform de OESO-richtlijnen kan (blijven) handelen.

Het NCP heeft het verzoek geaccepteerd en conform het aanbestedingsbeleid van de Rijksoverheid CE Delft opdracht gegeven het onderzoek uit te voeren. Na afronding van het onderzoek zal het NCP de bevindingen uit het onderzoek aan het kabinet rapporteren, naar verwachting in het laatste kwartaal van 2017.

Aanleiding

Verschillende Nederlandse sectoren worden geconfronteerd met productie-gerelateerde maatschappelijke risico's, zoals kinderarbeid of milieuverontreiniging. De Nederlandse overheid verwacht van bedrijven dat zij (internationaal) Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO). Internationaal opererende bedrijven dienen hierbij rekening te houden met impact in hun hele keten. Van bedrijven wordt verwacht dat zij de risico's in hun keten identificeren, mitigeren en rekenschap afleggen over dit proces, zoals beschreven in de OESO-richtlijnen¹. De Nederlandse overheid verwacht van internationaal opererende bedrijven met een vestiging in Nederland dat zij conform de OESO-richtlijnen ondernemen.

De Nederlandse overheid heeft enkele specifieke risicosectoren laten identificeren. Met deze sectoren is de overheid in gesprek over zogenaamde IMVO-convenanten. In deze vrijwillige IMVO-convenanten kunnen verschillende partijen, waaronder NGO's en vakbonden, in sectorverband afspraken maken over het verkleinen van

---

¹ <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/>

IMVO-risico's in de keten. Het afsluiten van een convenant is geen verplichting, maar een instrument dat bedrijven kan helpen bij het implementeren van de OESO-richtlijnen.

Ministers Ploumen en Kamp stuurde de Kamer op 17 juni 2016 een brief over de voortgang van de uitvoering van het IMVO-convenantenbeleid². Hieruit bleek dat de Nederlandse olie-en gasector van mening is dat IMVO-risico's voldoende zijn ondervangen door MVO-beleid op bedrijfsniveau en dat de sector op internationaal niveau actief is in de ontwikkeling van risicobeheerssystemen op MVO-gebied³. De sector ziet daarom geen toegevoegde waarde in een Nederlands IMVO-convenant. In het Algemeen Overleg IMVO met de Tweede Kamer heeft de minister aangegeven een onderzoek te willen naar deze sector door het Nationaal Contactpunt voor de OESO-richtlijnen, met het doel te achterhalen of deze sector conform de OESO-richtlijnen onderneemt.

Achtergrond

Sector Risico Analyse en IMVO-convenanten:

De Nederlandse overheid onderschrijft de OESO-richtlijnen. Deze Richtlijnen beschrijven wat de overheid verwacht van internationaal opererende bedrijven op het gebied van MVO. Dat houdt onder andere in dat de overheid vindt dat bedrijven due diligence (MVO-risicomanagement) moet toepassen. Bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor het aanpassen van hun beleid en praktijk conform deze richtlijnen. De risico's waar bedrijven mee geconfronteerd worden, zijn echter vaak moeilijk aan te pakken door een enkel bedrijf. Door samen te werken met partners uit de sector en andere betrokkenen, kan meer invloed worden uitgeoefend en een aanpak van de risico's vaak sneller en beter worden gerealiseerd.

In 2013 kondigde de overheid in de Kamerbrief 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen Loont'⁴ aan een MVO Sector Risico Analyse (SRA) te laten uitvoeren. Het doel van deze analyse was sectoren te identificeren waarin de productie-gerelateerde maatschappelijke risico's hoog zijn en het bedrijfsbeleid ten aanzien van die risico's versterking behoeft. Het onderzoek dat door KPMG werd uitgevoerd⁵, heeft uitgewezen dat dertien Nederlandse sectoren de meeste MVO-risico's hebben. De olie en gasector is er één van. De SRA vormt een startpunt voor dertien sectoren met een verhoogd MVO-risico om sector brede afspraken te maken over hoe de risico's aan te pakken. Het biedt de mogelijkheid om een dialoog aan te gaan met stakeholders om zodoende te komen tot sector-brede actiepunten die MVO risico's moeten wegnemen. Het kabinet wil dat sectoren tot concrete afspraken komen over de wijze waarop MVO-risico's structureel worden aangepakt. Deze afspraken tussen het bedrijfsleven en stakeholders worden bij voorkeur vastgelegd in IMVO-convenanten⁶. Het initiatief voor een convenant moet vanuit de sector komen. In november 2013 heeft het kabinet de SER advies gevraagd over 'een effectieve toestandbrenging, vormgeving en tenuitvoerlegging van MVO-afspraken met bedrijfssectoren met aandacht voor de rol van maatschappelijke organisaties en overheden, zowel in Nederland als in productielanden'. Dit advies is in april 2014 gepubliceerd⁷.

Uitgangspunt voor de IMVO-convenanten zijn de OESO-richtlijnen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. In de convenanten verplichten bedrijven

---

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/06/17/kamerbrief-over-voortgang-uitvoering-imvo-convenantenbeleid>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/06/17/voortgang-imvo-convenanten-per-sector>

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnota-s/2013/06/28/beleidsbrief-maatschappelijk-verantwoord-ondernemen-loont>

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2014/09/01/mvo-sector-risico-analyse>

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2014/11/19/kamerbrief-met-reactie-op-het-eindrapport-mvo-sector-risico-analyse>

⁷ <https://www.ser.nl/nl/publicaties/adviezen/2010-2019/2014/imvo-convenanten>

zich vrijwillig tot bepaalde resultaten of inspanningen. De overheid verbindt zich tot het bieden van vormen van ondersteuning die de bedrijven daarbij helpen. Ook maatschappelijke organisaties en vakbonden zijn partijen die zich kunnen verbinden aan de afspraken in convenanten. Het is de bedoeling dat IMVO-convenanten binnen 3 tot 5 jaar substantiële verbeteringen bereiken voor groepen die negatieve effecten ervaren en bedrijven helpen problemen op te lossen die ze niet zelfstandig kunnen oplossen.